Mwongozo wa Mzazi kuhusu Mchakato wa Uandikishaji, Ukaguzi na Ufufukuzwaji

Februari 2021

THE LEGAL FRAMEWORK for the Child Centered Special Education Process

fw.escapps.net

TEA Texas Education Agency

tea.texas.gov

Yaliyomo

Utangulizi 2
Uingiliaji wa Mapema Utotoni 3
Usaidizi kwa Mtoto wa Umri wa Kwenda Shule 3
Mwitikio wa Uingiliaji 3
Mapendekezo ya Tathmini ya Kwanza 4
Taarifa Iliyoandikwa ya Mapema 4
Idhini ya Mzazi 5
Taratibu za Tathmini 6
Mikutano ya Kamati ya Uandikishaji, Ukaguzi na Ufukuzwaji 6
Ustahiki 8
Mpango wa Elimu Binafsi 9
Viwango vya Sasa vya Mafanikio ya Kimasomo na Utendaji wa Shughuli 10
Malengo ya Kila Mwaka 10
Elimu Maalum, Huduma Husika, na Misaada na Huduma za Nyongeza 10
Tathmini za Jimbo 10
Mpito 11
Wanafunzi Wazima 12
Watoto wenye Otizimu 12
Watoto Viziwi au Wenye Matatizo ya Kusikia 13
Watoto Vipofu au Wenye Matatizo ya Kuona 13
Mpango wa Uingiliaji wa Tabia (BIP) 13
Huduma za Mwaka Ulioongezwa wa Shule 14
Uwekaji 14
Uamuzi wa Kamati ya ARD 14
Nakala ya IEP 15
Ukaguzi wa IEP 15
Tathmini Nyingine 16
Tathmini Huru ya Kielimu (IEE) 17
Ubatilishaji wa Idhini ya Huduma 17
Kuhitimu 17
Nidhamu 18
Usikilizaji Unaoharakishwa wa Kesi 20
Utatuzi wa Migogoro 21
Usaidizi wa Ziada 21

Hakimiliki © 2021. Shirika la Elimu la Texas. Haki Zote Zimehifadhiwa.

Utangulizi

Mwongozo huu ulitengenezwa na uongozi wa jimbo lote kwa timu ya mradi wa Mfumo wa Sheria na Shirika la Elimu la Texas (**TEA**) kutokana na masharti katika Kanuni ya Elimu ya Texas ya §26.0081. Mwongozo huu umeundwa kukupa wewe, kama mzazi wa mtoto ambaye anastahiki au anaweza kustahiki kupata elimu maalum na huduma husika, uelewa mzuri wa mchakato wa elimu maalum na haki zako za usikilizaji wa kesi na majukumu yako ili uweze kushiriki kikamilifu katika mchakato wa kufanya maamuzi kuhusu elimu ya mtoto wako.

Sheria ya Elimu ya Watu wenye Ulemavu ya 2004 (**IDEA**) ni sheria ya nchi inayosimamia mchakato wa elimu maalum. Mojawapo ya madhumuni makuu ya IDEA ni kuhakikisha kuwa watoto walio na ulemavu wamepata elimu ya umma inayofaa na isiyolipishwa (**FAPE**) ambayo inasisitiza elimu maalum na huduma husika zilizoundwa ili kutosheleza mahitaji yao ya kipekee na kuwaandaa kwa elimu zaidi, ajira, na maisha ya kujitegemea. *Elimu maalum* inamaanisha mafundisho yaliyoundwa maalum ili kukidhi mahitaji ya kipekee ya mtoto aliye na ulemavu. *Huduma husika* ni huduma maalum zinazohitajika kusaidia elimu maalum ya wanafunzi ili waweze kufanya maendeleo kufikia malengo yao ya kielimu na utendaji wa shughuli. Huduma husika zinaweza kujumuisha huduma kama vile tiba ya shughuli, tiba ya mwili, tiba ya lugha na usemi, huduma za ushauri, huduma za mwelekezo na usongaji na/au huduma za usafiri.

Chini ya IDEA, wazazi hupewa kiwango kikubwa cha ushiriki katika kila hatua ya mchakato wa elimu maalum. Mwongozo huu unaelezea shughuli mbalimbali ambazo zinaweza kufanyika wakati wa mchakato huo. Ili kukusaidia kuelewa zaidi haki zako za kisheria chini ya IDEA, shule inahitajika kukupa nakala ya hati inayoitwa *Taarifa ya Sheria ya Ulinzi wa Haki* (Kiungo: fw.escapps.net) katika nyakati fulani za mchakato wa elimu maalum. Hati hiyo inapaswa kutolewa kwako angalau mara moja kwa mwaka na wakati hali yoyote ifuatayo inatokea:

- Baada ya pendekezo au ombi lako kwa tathmini ya kwanza ya mtoto wako;
- Baada ya kupokea malalamiko ya kwanza ya jimbo katika mwaka wa shule;
- Baada ya kupokea ombi la kwanza la usikilizaji wa kesi katika mwaka wa shule;
- Katika siku ambapo uamuzi unafanywa ili kufanya mabadiliko ya kinidhamu ya uwekaji; na
- Baada ya ombi lako.

Katika Texas, ustahiki wa mtoto kwa elimu maalum na huduma husika na mengi ya maamuzi makuu kuhusu mpango wa elimu maalum ya mtoto hufanywa na kamati ya uandikishaji, ukaguzi na ufukuzwaji **(ARD)**. Kikundi hiki pia kinaweza kurejelewa kama timu ya mpango wa elimu binafsi (**IEP**), ambalo ndilo neno linalotumiwa katika sheria ya nchi. Ikiwa kamati ya ARD imeundwa kwa ajili ya mtoto wako, utakuwa mshiriki wa kamati hiyo.

Mwongozo huu utasasishwa mara kwa mara wakati mabadiliko katika masharti ya elimu maalum ya nchi na jimbo yanapotokea. Toleo la elektroniki ambalo linaweza kuchapishwa linapatikana kwenye ukurasa wa wavuti wa Kituo cha Huduma cha Elimu cha Eneo la 18 katika Mfumo wa Kisheria wa Mchakato wa Elimu Maalum ya Mtoto (Kiungo: fw.escapps.net).

Kuna tarehe nyingi na tarehe za mwisho katika mchakato wa elimu maalum. Katika chapisho hili, tarehe muhimu na tarehe za mwisho zinaelezewa. Aidha, hati rahisi ya mtandaoni inapatikana ili kusaidia kujibu maswali uliyo nayo kuhusu ratiba ya tathmini, taarifa iliyoandikwa ya mapema, mpito, kaguzi za IEP, na dhana zingine muhimu. *Mti wa Ratiba ya Uamuzi* unapatikana hapa (Kiungo: bit.ly/39vuSlU).

MWONGOZO WA MZAZI KUHUSU MCHAKATO WA UANDIKISHAJI, UKAGUZI NA UFUKUZWAJI

Uingiliaji wa Mapema Utotoni

Usaidizi unapatikana kwa familia zilizo na watoto wachanga na watoto wadogo ambao wana ucheleweshaji wa ukuaji. Shirika katika Texas ambalo hutoa huduma hizi za uingiliaji wa mapema ni Huduma ya Afya na Binadamu ya Texas. Mpango wa watoto wadogo sana ni mpango wa Uingiliaji wa Mapema Utotoni (**ECI**). Huduma hizi ni za watoto walio chini ya umri wa miaka mitatu.

Katika umri wa miaka mitatu, watoto walio na ulemavu wanaweza kustahiki kupata elimu maalum na huduma husika. Ikiwa ndivyo, wilaya ya shule ya mtoto ina jukumu la kuhakikisha FAPE inapatikana kwa mtoto kabla ya siku ya kuzaliwa ya mwaka wa tatu ya mtoto. Sio watoto wote wanaopata huduma za ECI wanaostahiki huduma zinazotolewa na shule ya umma. Kwa hivyo, angalau siku 90 za kalenda kabla mtoto mchanga anayepokea huduma za ECI kutimiza umri wa miaka mitatu, mkutano utapangwa ili kusaidia familia kufanya mabadiliko kutoka kwa huduma za ECI kwenda kwa elimu maalum na huduma husika, ikiwa inafaa. Ikiwa mtoto anastahiki, elimu maalum na huduma husika lazima zipatikane kwa mtoto wakati wa siku yake ya kuzaliwa ya mwaka wa tatu. *Beyond ECI* ni chapisho ambalo lina maelezo kuhusu mabadiliko kutoka kwa mpango wa mapema utotoni hadi elimu maalum. Chapisho hili, *Beyond ECI* linaweza kupatikana hapa (Kiungo: bit.ly/35G7y3E).

Usaidizi kwa Mtoto wa Umri wa Kwenda Shule

Ikiwa una wasiwasi kuhusu masomo au tabia ya mtoto wako wa umri wa kwenda shule, hatua ya kwanza ni kuzungumza na mwalimu wa mtoto wako au mwalimu mkuu wa shule kuhusu wasiwasi wako. Ikiwa hatua hii haitafanikiwa, unapaswa kuuliza wafanyakazi wa shule kuhusu hatua ya kupendekeza wasiwasi huo kwa timu ya usaidizi wa wanafunzi iliyo katika chuo, ambayo ni timu ya walimu na wafanyakazi wengine ambao hukutana mara kwa mara ili kushughulikia matatizo yoyote ya masomo au tabia za watoto.

Wanafunzi ambao wana matatizo katika darasa la jumla wanaweza kuzingatiwa kwa huduma za usaidizi mara ya kwanza au wapendekezwe kwa tathmini ya elimu maalum chini ya IDEA badala ya kupata huduma za usaidizi. Ikiwa mwanafunzi anaendelea kuwa na matatizo katika darasa la jumla akiwa na huduma za usaidizi au mahitaji ya mwanafunzi hayawezi kushughulikiwa kupitia tu utoaji wa huduma za usaidizi, shule lazima ipendekeze mwanafunzi kwa tathmini kamili wa mtu binafsi na ya mara ya kwanza chini ya IDEA. Mwanafunzi hahitajiki kupewa huduma za usaidizi kwa muda mahususi kabla ya mapendekezo kufanywa kwa tathmini kamili wa mtu binafsi na ya mara ya kwanza. Mapendekezo ya tathmini kamili wa mtu binafsi na ya mara ya kwanza yanaweza kufanywa wakati wowote na wafanyakazi wa shule, wazazi au mlezi wa kisheria wa mwanafunzi, au mtu mwingine anayehusika katika elimu au utunzaji wa mwanafunzi. Kumbuka kuwa ikiwa mfanyakazi wa shule anashuku kuwa mtoto ana ulemavu na anahitaji elimu maalum na huduma husika, mapendekezo ya tathmini kamili wa mtu binafsi na ya mara ya kwanza utapaswa kufanywa.

Mwitikio kuhusiana na Uingiliaji

Sheria ya Nchi inaelekeza shule kuzingatia kuwasaidia watoto wote kupata masomo kwa kushughulikia matatizo mapema. Mwitikio wa Uingiliaji (**RtI**) ni njia ambayo shule nyingi hutumia kutambua na kusaidia watoto walio katika hatari ya kutotimiza viwango vya darasa. Vipengele vya msingi vya mbinu ya RtI ni: utoaji wa uingiliaji na mafundisho ya kisayansi, yenye msingi wa utafiti katika darasa la elimu ya jumla; ufuatiliaji na upimaji wa maendeleo ya mtoto kuhusiana na uingiliaji; na matumizi ya hatua hizi za maendeleo kufanya maamuzi ya kielimu.

Mbinu ya RtI ni sehemu ya mfumo wa usaidizi wa ngazi nyingi (**MTSS**) ambapo kila ngazi au kiwango kinawakilisha kiwango cha ongezeko za uingiliaji. Uingiliaji unaotolewa kwa mtoto utarekebishwa kila wakati kulingana na ufuatiliaji wa maendeleo mpaka mtoto afanye maendeleo ya kutosha. Watoto ambao hawataonyesha athari za uingiliaji wa kwanza ndani ya wakati unaofaa, kama inavyopendekezwa na utafiti, wanapelekwa kwa hatua ambazo ni za kina zaidi. Mara nyingi, shule yako itakuwa na data ya kutosha baada ya wiki sita za uingiliaji ili kufanya maamuzi kuhusu hatua zifuatazo (kwa mfano, kuendelea na uingiliaji, kuimarisha uingiliaji, kupendekezwa kwa tathmini). Muda wa kufanya maamuzi hutegemea marudio/kipindi cha uingiliaji na ujuzi unaolengwa.

Mtoto hahitaji kupita kila ngazi ya mfumo wa RtI kabla ya pendekezo la elimu maalum kufanywa. Mara tu inapodhihirika kuwa hatua za elimu ya jumla hazitoshi, wafanyakazi wa shule wanapaswa kushuku kuwa mtoto ana ulemavu na lazima waanzishe pendekezo. Mazingatio muhimu katika kubaini ikiwa uingiliaji wa elimu ya jumla unatosha ni pamoja na ukaguzi wa historia ya uingiliaji na data ya ufuatiliaji wa maendeleo ya mwanafunzi (kiwango cha sasa cha maendeleo na hatua kuelekea kuziba mapungufu ya mafanikio). Wazazi wanaweza pia kuomba pendekezo wakati wowote bila kujali ikiwa mtoto anapokea uingiliaji kupitia mfumo wa RtI. Mikakati ya RtI haipaswi kutumiwa kuchelewesha au kunyima tathmini ya wakati unaofaa ya mtoto anayeshukiwa kuwa na ulemavu chini ya IDEA. Maelezo zaidi kuhusu mchakato wa RtI (Kiungo: bit.ly/3nDMTDu).

Rufaa kwa Tathmini ya Kwanza

Shule ina jukumu la kisheria la kupata idhini yako na kufanya tathmini ya kwanza kwa elimu maalum na huduma husika wakati wowote inaposhuku kuwa mtoto wako ana ulemavu na anahitaji elimu maalum na huduma husika chini ya IDEA. Unaweza pia kuomba tathmini ya kwanza ya mtoto wako wakati wowote.

Ikiwa utatoa ombi la maandishi kwa msimamizi wa shirika la elimu la eneo (**LEA**) kwa huduma za elimu maalum au kwa mfanyakazi wa utawala wa wilaya kwa tathmini ya kwanza kwa ajili ya ustahiki wa elimu maalum, shule lazima, kabla ya siku ya 15 ya shule baada ya tarehe ambayo shule ilipokea ombi, aidha ikupe: 1) taarifa iliyoandikwa ya mapema kuhusu pendekezo lake la kufanya tathmini, nakala ya *Taarifa ya Sheria ya Ulinzi wa Haki*(Kiungo: fw.escapps.net), na fursa ya kutoa idhini iliyoandikwa kwa tathmini; au 2) taarifa iliyoandikwa mapema ya kukataa kwake kutathmini mtoto wako na nakala ya *Taarifa ya Sheria ya Ulinzi wa Haki* (Kiungo: fw.escapps.net).

Tafadhali kumbuka kuwa ombi la kupata tathmini ya elimu maalum linaweza kufanywa kwa maneno na halihitaji kuwa kwa maandishi. Wilaya na shule za mkataba zinapaswa bado zizingatie masharti ya nchi ya kutoa taarifa na masharti ya kutambua, kupata, na kutathmini watoto wanaoshukiwa kuwa watoto wenye ulemavu na wanaohitaji elimu maalum. Hakuna masharti mahususi ya ratiba ya muda katika kujibu maombi ya maneno, lakini shule zinahimizwa zifuate ratiba ile ile ya siku 15 za shule iliyoelezwa hapo juu.

Taarifa Iliyoandikwa ya Mapema

Mojawapo ya haki zako chini ya IDEA ni kupokea taarifa iliyoandikwa ya mapema kuhusu hatua fulani au kutochukua hatua kumhusu mtoto wako kwa wakati adilifu kabla shule kuchukua hatua au kukataa kuchukua hatua hiyo. Hasa, shule lazima ikupe taarifa iliyoandikwa ya mapema katika lugha yako ya asili au njia nyingine ya mawasiliano wakati:

- Inapopendekeza kuanzisha au kubadilisha utambulisho, tathmini, mpango wa elimu, au uwekaji wa kielimu wa mtoto wako au utoaji wa FAPE kwa mtoto wako (ikiwa ni pamoja na mabadiliko yaliyotokana na hatua yako ya kubatilisha idhini kwa utoaji unaoendelea wa elimu maalum na huduma husika); au
- Inapokataa kuanzisha au kubadilisha utambulisho, tathmini, mpango wa elimu, au uwekaji wa kielimu wa mtoto wako au utoaji wa FAPE kwa mtoto wako.

Taarifa iliyoandikiwa mapema lazima itolewe angalau siku tano za shule kabla ya hatua ambazo shule inapendekeza au inakataa kuchukua isipokuwa unakubaliana na ratiba ya muda mfupi. Shule ni lazima ikupe taarifa iliyoandikwa mapema bila kujali kama umekubaliana na mabadiliko au uliomba mabadiliko.

Taarifa iliyoandikwa mapema lazima iwe na maelezo yafuatayo:

(1) Maelezo ya hatua iliyopendekezwa au kukataliwa na shule;
(2) Ufafanuzi wa kwanini shule inapendekeza au inakataa kuchukua hatua hiyo;
(3) Maelezo ya kila taratibu ya uchunguzi, tathmini, rekodi, au ripoti iliyotumia kama msingi wa hatua iliyopendekezwa ua kukataliwa;
(4) Taarifa kwamba wazazi wa mtoto aliye na ulemavu wana ulinzi chini ya sheria ya ulinzi wa haki kwa sehemu hii na, ikiwa taarifa hii sio pendekezo la kwanza la tathmini, njia ambayo nakala ya maelezo ya sheria za ulinzi wa haki inaweza kupatikana;
(5) Vyanzo vya wazazi kuwasiliana ili kupata usaidizi katika kuelewa masharti ya elimu maalum;
(6) Maelezo ya chaguo zingine ambazo kamati ya ARD ilizingatia na sababu kwa nini chaguo hizo zilikataliwa; na
(7) Maelezo ya sababu zingine ambazo muhimu kuhusiana na hatua iliyopendekezwa au kukataliwa na shule.

Idhini ya Mzazi

Kuna shughuli fulani katika mchakato wa elimu maalum ambazo haziwezi kufanyika isipokuwa shule itapata idhini yako. Shule lazima ikufahamishe kikamilifu kuhusu maelezo yote yanayohitajika ili kuweza kufanya uamuzi mzuri, ikiwa ni pamoja na maelezo ya shughuli inayopendekezwa.

Maelezo lazima yatolewe katika lugha yako ya asili au njia nyingine ya mawasiliano, isipokuwa ni wazi kuwa haiwezekani kutoa maelezo kwa njia hii. Ikiwa kuna rekodi za kutolewa, shule inapaswa kuorodhesha rekodi na kwa nani wanapaswa kupewa.

Unapotoa idhini, inamaanisha kuwa unaelewa na kukubali kwa maandishi shule itekeleze shughuli ambayo idhini yako inatafutwa. Ni muhimu uelewe kwamba idhini ni ya hiari na inaweza kubatilishwa wakati wowote kabla ya shughuli hiyo kufanyika. Hata hivyo, ukibatilisha idhini ya shughuli, haitaumika kwa muda uliopita.

Ifuatayo ni mifano ya shughuli zinazohitaji idhini yako:

- Kutathmini mtoto wako kwa mara ya kwanza;
- Tathmini nyingine ya mtoto wako mara moja kila baada ya miaka mitatu, au tathmini ya mara kwa mara zaidi ikiwa maelezo zaidi yanahitajika, na ikiwa wewe au mwalimu wa mtoto wako anaomba tathmini nyingine;
- Kutoa elimu maalum na huduma husika kwa mara ya kwanza;
- Kukubali udhuru wa mshirika wa kamati ya ARD kuhudhuria mkutano wa kamati ya ARD wakati wa mkutano unajumuisha urekebishaji au majadiliano katika uwanja wa mtaala au huduma husika za mshirika huyo; na
- Kumwalika mwakilishi wa shirika lolote linaloshiriki ambalo linaweza kuwa na jukumu la kutoa au kulipia huduma za ziada za mabadiliko.

Taratibu za Tathmini

Ikiwa unatoa idhini yako kwa tathmini kamili na wa mtu binafsi (**FIE**), shule lazima itoe taarifa iliyoandikwa ya mapema kuhusu taratibu zozote za tathmini ambazo shule itafanya, na vilevile nakala ya taarifa ya sheria za ulinzi wa haki ikiwa mtoto wako anafanyiwa tathmini ya kwanza. Shule lazima itumie zana na mikakati mbalimbali ya tathmini kukusanya maelezo muhimu ya shughuli, ukuaji, na masomo kuhusu mtoto wako, ikiwa ni pamoja na maelezo unayotoa. Shule ya mtoto wako hapaswi kutumia kipimo au tathmini yoyote kama kigezo pekee cha kubaini ikiwa mtoto wako ni mtoto mwenye ulemavu na kubaini mpango unaofaa wa elimu kwa mtoto wako. Shule yako lazima ifanye tathmini ya mtoto wako katika maeneo yote yanayohusiana na ulemavu unaoshukiwa ili kubaini ikiwa mtoto wako ana ulemavu na kubaini mahitaji yake ya kielimu. Mchakato wa tathmini kwa mtoto wako lazima:

- Ujumuishe maelezo kuhusu utendaji wa mtoto wako kielimu, ukuaji, na shughuli;
- Usimamiwe na wafanyakazi waliozoezwa na wenye ujuzi kulingana na maagizo ya mtayarishaji wa mtihani na kutolewa kwa madhumuni ambayo tathmini ni halali na wa kuaminika;
- Utolewe kwa lugha ya asili ya mtoto wako au njia nyingine ya mawasiliano isipokuwa haiwezekani kufanya hivyo; na
- Usiwe na upendeleo au utolewe kwa njia ili usiwe na ubaguzi dhidi ya mtoto wako, bila kujali asili ya kitamaduni, rangi, au ulemavu wake.

Tathmini Ya kwanza na ripoti ya matokeo lazima zikamilishwe kabla ya siku 45 za shule kufuatia tarehe ambayo shule ilipokea idhini yako ya maandishi. Hata hivyo, ikiwa mtoto wako hajakuwepo shuleni siku tatu au zaidi za shule wakati wa kipindi cha tathmini, kipindi cha tathmini lazima kiongezwe kwa idadi sawa na siku za shule ambazo mtoto wako hajakuwepo. Shule lazima ikupe nakala ya ripoti ya tathmini bila gharama yoyote.

Ikiwa mtoto wako an umri wa chini ya miaka mitano ifikapo Septemba 1 ya mwaka wa shule na hajaandikishwa katika shule ya umma, au ameandikishwa katika mazingira ya shule ya kibinafsi au ya masomo ya nyumbani bila kujali umri, tathmini wa kwanza na ripoti ya matokeo lazima zikamilishwe kabla ya siku ya shule ya 45 kufuatia tarehe ambayo shule imepokea idhini yako ya maandishi.

Kuna hali maalum kwa ratiba ya siku 45 za shule . Ikiwa shule inapokea idhini yako kwa tathmini ya kwanza angalau siku 35 lakini chini ya siku 45 za shule kabla ya siku ya mwisho ya kufundisha ya mwaka wa shule, ripoti ya tathmini iliyoandikwa lazima ikamilishwe na itolewe kwako ifikapo tarehe 30 Juni ya mwaka huo. Hata hivyo, ikiwa mtoto wako hajakuwepo shuleni kwa siku tatu au zaidi wakati wa tathmini, tarehe ya Juni 30 haitumiki tena. Badala yake, ratiba ya jumla ya siku 45 za shule pamoja na nyongeza za kutokuwepo kwa siku tatu au zaidi zitatumika.

Ikiwa hukubali kuidhinisha tathmini wa kwanza, shule inaweza, lakini haihitajiki, kutafuta tathmini kwa kuomba upatanisho au kuomba usikilizaji wa kesi. Ikiwa shule itaamua kutotafuta tathmini, shule haitakuwa imekiuka masharti chini ya IDEA ya kutambua, kupata, na kutathmini watoto wote wenye ulemavu ambao wanahitaji elimu maalum na huduma husika. Sharti hili linajulikana kama *jukumu la shule la kutafuta mtoto*

Mikutano ya Kamati kuhusu Uandikishaji, Ukaguzi na Ufukuzwaji

Baada ya kukamilika kwa ripoti ya tathmini ya kwanza, lazima kamati ya ARD iundwe ili kuzingatia ripoti hiyo na kubaini ikiwa mtoto wako anastahiki kupata elimu maalum na huduma husika. Washirika wa kamati ya ARD ni pamoja na wafuatao:

- Wewe, mzazi;
- Angalau mwalimu mmoja wa elimu ya kawaida wa mtoto ambaye lazima, inapowezekana, awe mwalimu ambaye ni anawajibika katika kutekeleza sehemu ya IEP ya mtoto;
- Angalau mwalimu au mtoa huduma mmoja wa elimu maalum wa mtoto;
- Mwakilishi wa shule;
- Mtu anayeweza kufasiri athari za mafundisho ya matokeo ya tathmini;
- Watu wengine ambao wana ujuzi au utaalam maalum kuhusu mtoto na wamealikwa na aidha wewe au shule;
- Wakati wowote inapofaa, mtoto;
- Kwa kiwango kinachofaa, kwa idhini yako ya maandishi au, baada ya mtoto wako kufikisha umri wa miaka 18 pamoja na idhini iliyoandikwa ya mtoto wako aliye mtu mzima, mwakilishi wa shirika lolote linalohusika ambalo linaweza kuwajibika kutoa au kulipia huduma za mpito;
- Mwakilishi kutoka kwa elimu ya kazi na ufundi, ikiwezekana mwalimu, ikiwa mtoto anazingatiwa kwa uwekaji wa kwanza au unaoendelea katika elimu kazi au ufundi; na
- Mfanyakazi mtaalamu aliye kwenye kamati ya tathmini ya ustadi wa lugha, ikiwa mtoto anatambuliwa kama mwanafunzi wa Kiingereza.

Kamati ya ARD pia inajumuisha, kama inavyofaa:

- Mwalimu ambaye amethibitishwa katika elimu ya wanafunzi ambao ni viziwi au walio na matatizo ya kusikia, ikiwa mtoto anashukiwa kuwa au anajulikana kuwa kiziwi au aliye na matatizo ya kusikia;
- Mwalimu ambaye amethibitishwa katika elimu ya wanafunzi wenye ulemavu wa kuona, ikiwa mtoto anashukiwa au anajulikana kuwa na ulemavu wa kuona; au
- Mwalimu ambaye amethibitishwa katika elimu ya wanafunzi wenye ulemavu wa kuona na mwalimu ambaye amethibitishwa katika elimu ya wanafunzi ambao ni viziwi au walio na matatizo ya kusikia, ikiwa mtoto anashukiwa au aanajulikana kuwa na upofu-uziwi.

Shule lazima ikualike kwenye kila mkutano wa kamati ya ARD unaohusiana na mtoto wako na ifanye juhudi kuhakikisha ushiriki wa mzazi mmoja au wote wawili. Taarifa ya maandishi ya mkutano lazima itolewe kwako angalau siku tano za shule kabla ya mkutano isipokuwa kama unakubali ratiba ya muda mfupi. Taarifa iliyoandikwa lazima ijumuishe kusudi, wakati, mahali pa mkutano, na orodha ya watakaohudhuria mkutano huo. Ikiwa huwezi kuzungumza Kiingereza, shule lazima itoe taarifa hiyo kwa lugha yako ya asili isipokuwa ni wazi kuwa haiwezekani kufanya hivyo. Ikiwa lugha yako ya asili sio lugha ya maandishi, shule lazima ichukue hatua kuhakikisha kuwa taarifa hiyo inatafsiriwa kwa mdomo au kwa njia zingine ili uweze kuelewa taarifa.

Mkutano wa kamati ya ARD lazima iwe katika wakati na mahali ambapo wewe na shule mnakubaliana. Ikiwa wakati au tarehe ambayo shule inapendekeza haikufai, shule lazima ifanye juhudi adilifu kupata wakati ambao unaweza kukutana nao. Ikiwa hakuna mzazi anayeweza kuhudhuria mkutano, unaweza kushiriki kupitia njia mbadala kama vile kupitia simu au mkutano wa video. Ikiwa shule imeshindwa kukushawishi uhudhurie, basi shule inaweza kufanya mkutano bila wewe.

Mshirika wa kamati ya ARD anaweza kuruhusiwa asihudhurie sehemu au mkutano wote wa kamati ya ARD wakati mahudhurio ya mtu huyo sio muhimu kwa sababu uwanja wa mtaala au huduma husika za mtu huyo hazibadilishwi au kujadiliwa katika mkutano. Lazima ukubali kwa maandishi kwa udhuru huo.

Mshirika wa kamati ya ARD pia anaweza kupewa ruhusa ya kutohudhuria mkutano wa kamati ya ARD wakati mkutano huo unajumuisha marekebisho, au majadiliano ya, uwanja wa mtaala au huduma husika wa mshirika huyo ikiwa wewe na shule manakubali udhuru kwa maandishi na mshirika anayeruhusiwa kutohudhuria anawasilisha maoni yaliyoandikwa katika ukuzaji wa IEP kabla ya mkutano.

Ustahiki

Kuna mtihani wa sehemu mbili wa kubaini ikiwa mtoto wako anastahiki kupata elimu maalum na huduma husika: (1) mtoto wako lazima awe na ulemavu; na (2) kwa sababu ya ulemavu, mtoto wako lazima ahitaji elimu maalum na huduma husika ili kufaidika na elimu. Ili kukidhi sehemu ya kwanza ya mtihani wa sehemu mbili wa ustahiki, mtoto wa kati ya umri wa miaka 3 hadi 21, isipokuwa kama ilivyoonyeshwa katika mabano hapo chini, lazima atimize vigezo vya aina moja au zaidi ya ulemavu zilizoorodheshwa:

- Otizimu;
- Kiziwi au mwenye matatizo ya kusikia (kuanzia umri wa kuzaliwa hadi 21);
- Kipofu na kiziwi (kuanzia umri wa kuzaliwa hadi 21);
- Usumbufu wa kihisia;
- Ulemavu wa akili;
- Ulemavu mwingi;
- Ulemavu wa mapema utotoni ambao hauwezi kuainishwa (miaka mitatu hadi mitano);
- Uharibifu wa mifupa;
- Ulemavu mwingine wa afya;
- Ulemavu mahususi wa masomo;
- Ulemavu wa usemi au lugha;
- Majeraha kwa ubongo yanayosababisha kiwewe; au
- Ulemavu wa kuona (kuanzia umri wa kuzaliwa hadi 21).

Kamati ya ARD lazima ifanye uamuzi wa ustahiki ndani ya siku 30 za kalenda kutoka tarehe ya kukamilika kwa ripoti ya tathmini ya kwanza. Ikiwa siku ya 30 inakuwa wakati wa msimu wa likizo ya kiangazi na shule imefungwa, kamati ya ARD ina hadi siku ya kwanza ya kurejea kwa madarasa katika msimu wa kupukutika ili kuhitimisha maamuzi kuhusu uamuzi wa kwanza wa ustahiki, IEP, na uwekaji isipokuwa tathmini ya kwanza unaonyesha kuwa mtoto atahitaji huduma za mwaka ulioongezwa wa shule (**ESY**) wakati wa msimu huo wa kiangazi.

Ikiwa, hata hivyo, shule ilipokea idhini yako kwa tathmini ya kwanza angalau siku 35 lakini chini ya siku 45 za shule kabla ya siku ya mwisho ya kufundisha ya mwaka wa shule na mtoto wako hakukosa kuwepo siku tatu au zaidi kati ya wakati uliotoa idhini na siku ya mwisho ya kufundisha (yaani, masharti yametimizwa kwa kupokea ripoti ya tathmini ifikapo Juni 30), kamati ya ARD lazima ikutane kabla ya siku ya shule ya 15 ya mwaka ujao wa shule kuzingatia ripoti ya tathmini, isipokuwa tathmini ionyeshe kuwa mtoto wako anahitaji huduma za ESY wakati wa msimu wa kiangazi. Ikiwa tathmini unaonyesha kuwa mtoto wako anahitaji huduma za msimu wa kiangazi za ESY, kamati ya ARD lazima ikutane haraka iwezekanavyo ili kuzingatia tathmini ya mtoto.

Sio wanafunzi wote walio na changamoto wanastahiki kupata elimu maalum na huduma husika. Ikiwa matatizo ya mtoto wako kimsingi yanatokana na ukosefu wa mafundisho yanayofaa katika kusoma au hisabati au kwa sababu ya ukweli kwamba mtoto wako ana ufasaha mdogo wa Kiingereza, mtoto wako hapaswi kubainishwa kuwa mtoto aliye na ulemavu chini ya IDEA. Ikiwa tathmini inaonyesha kuwa mtoto wako hana ulemavu, timu ya usaidizi iliyo katika chuo inaweza kukutana na kupendekeza huduma au mipango mingine katika elimu ya jumla ili kumsaidia mtoto wako.

Ikiwa tathmini inaonyesha kuwa mtoto wako ana ulemavu, kamati ya ARD lazima ishughulikie sehemu ya pili ya mtihani wa ustahiki wa sehemu mbili kwa kuamua ikiwa mtoto wako anahitaji elimu maalum na huduma husika ili kushiriki na kufanya maendeleo katika elimu ya mtaala wa jumla (yaani, mtaala sawa na wa watoto wasio na ulemavu).

Utoaji wa Kwanza wa Huduma

Ikiwa mtoto wako anastahiki kupata elimu maalum na huduma husika, shule inahitajika kumpa mtoto wako FAPE katika mazingira yenye vizuizi vichache zaidi. Hii inafanikiwa kupitia ustawishaji wa IEP na kamati ya ARD na utekelezaji wa shule wa IEP. Kabla ya shule kutoa elimu ya maalum na huduma husika za kwanza, hata hivyo, lazima ipate idhini yako ya kutoa huduma. Shule lazima ifanye juhudi adilifu kupata idhini yako kwa utoaji wa huduma za kwanza. Ikiwa haukubali utoaji wa huduma za kwanza, shule haipaswi kuomba upatanisho au kuomba usikilizaji wa kesi ili kubatilisha hatua yako ya kukataa kuidhinisha huduma. Hakuna elimu maalum na huduma husika zitatolewa ikiwa unakataa kutoa idhini. Shule haikiuki wajibu wake wa kufanya FAPE ipatikane kwa mtoto wako ikiwa unakataa kutoa idhini au unashindwa kujibu ombi la kutoa idhini kwa utoaji wa elimu maalum na huduma husika za kwanza.

Mpango wa Elimu Binafsi

Vipengele vikuu vya IEP ni pamoja na:

- Viwango vya mtoto wako vya sasa vya mafanikio ya kielimu na utendaji wa shughuli (**PLAAFP**);
- Malengo yanayopimika ya kila mwaka, ikiwa ni pamoja na malengo ya kielimu na kishughuli;
- Maelezo ya elimu maalum, huduma husika na misaada na huduma za nyongeza ambazo zitatolewa;
- Maelezo kuhusu jinsi mtoto wako atashiriki katika tathmini za jimbo na wilaya yote, ikiwa ni pamoja na taarifa kuhusu marekebisho yoyote yanayofaa ambayo ni muhimu kwa mtoto wako ili kufanya tathmini, na ikiwa mtoto wako anahitaji kufanya tathmini nyngine, badala ya tathmini ya kawaida wa jimbo lote, na kwanini tathmini mbadala unafaa kwa mtoto wako;
- Huduma za mpito, inapofaa umri; na
- Maeneo mengine ambayo yanapaswa kuzingatiwa, na ikiwa itabainishwa ni muhimu, yashughulikiwe kwa watoto walio na ulemavu, mahitaji, au hali fulani.

TEA imeunda fomu ya mfano ya IEP (Kiungo: bit.ly/3smMLMe). Shule ya mtoto wako inaweza kutumia fomu hii ya mfano
au inaweza kutumia fomu
nyingine.

Katika kuunda IEP, kuna mambo kadhaa ambayo kamati ya ARD inapaswa kuzingatia, ikiwa ni pamoja na:

- Uwezo wa mtoto wako;
- Wasiwasi wako katika kuimarisha elimu ya mtoto wako;
- Matokeo ya tathmini ya hivi karibuni ya mtoto wako; na
- Mahitaji ya kitaaluma, maendeleo, na shughuli ya mtoto wako.

Aidha, kamati ya ARD inapaswa kushughulikia mambo maalum kwa baadhi ya watoto , kama ifuatavyo:

- Kuzingatia matumizi ya usaidizi na uingiliaji bora wa tabia na mikakati mingine ya kushughulikia tabia hiyo wakati tabia ya mtoto inaathiri masomo yake au ya wengine;
- Kuzingatia mahitaji ya lugha ya mtoto kwani mahitaji hayo yanahusiana na IEP ya mtoto wakati mtoto anastahiki kama mtoto asiye na ufasaha wa kutosha wa Kiingereza; kutoa mafundisho ya breli na matumizi ya breli, isipokuwa kamati itabaini kwamba mafundisho ya breli au matumizi ya breli hayafai mtoto wakati mtoto ni kipofu au ana matatizo ya kuona;
- Kuzingatia mahitaji ya mawasiliano ya kila mtoto aliye na ulemavu, na kwa mtoto ambaye ni kiziwi au aliye na matatizo ya kusikia, kuzingitia mahitaji ya lugha na mawasiliano ya mtoto, fursa za mawasiliano ya moja kwa moja na wenzake na wafanyakazi wataalamu katika lugha na muundo wa mawasiliano ya mtoto

kiwango cha masomo, na mahitaji mbalimbali, ikiwa ni pamoja na fursa za mafundisho ya moja kwa moja katika lugha na muundo wa mawasiliano ya mtoto; na
- Kuzingatia ikiwa kila mtoto aliye na ulemavu anahitaji vifaa na huduma za usaidizi wa kiteknolojia.

Viwango vya Sasa vya Mafanikio ya Kielimu na Utendaji wa Shughuli

IEP lazima ijumuishe taarifa ya PLAAFP ya mtoto wako. Taarifa hii lazima ijumuishe jinsi ulemavu unavyoathiri ushiriki na maendeleo katika mtaala wa jumla. Ikiwa mtoto wako anahudhuria shule ya mapema, taarifa lazima ieleze jinsi ulemavu unaathiri ushiriki katika shughuli zinazofaa umri wake.

Malengo ya Kila Mwaka

IEP lazima iwe na malengo yanayopimika ya kila mwaka, ikiwa ni pamoja na malengo ya kielimu na shughuli, iliyoundwa kutosheleza mahitaji ya mtoto wako yanayotokana na ulemavu ili aweze kuhusika na kufanya maendeleo katika mtaala wa jumla. Malengo haya lazima pia yashughulikie mahitaji mengine ya kielimu ambayo hutokana na ulemavu wa mtoto wako. IEP lazima ieleze jinsi maendeleo ya mtoto wako kuelekea malengo ya kila mwaka yatapimwa na vile vile wakati ambapo ripoti za maendeleo zitatolewa kwako.

Elimu Maalum, Huduma Husika, na Misaada na Huduma za Nyongeza

Kamati ya ARD inaamua ni huduma gani zinahitajika ili:

- Kuwezesha mtoto kupiga hatua ipasavyo kufikia malengo ya kila mwaka;
- Kuhusika na kufanya maendeleo katika mtaala wa jumla ikiwa ni pamoja na kushiriki katika shughuli za baada ya masomo na shughuli zisizo za kimasomo; na
- Kupata elimu na kushiriki pamoja na watoto wasio na ulemavu.

IEP lazima ijumuishe taarifa ya elimu maalum inayohitajika, huduma husika, na misaada na huduma za nyongeza kwa mtoto wako au kwa niaba ya mtoto wako. Huduma hizi lazima zizingatie utafiti uliokaguliwa na wataalam kwa kiwango kinachowezekana.

Aidha, IEP lazima ijumuishe taarifa ya marekebisho yoyote ya mpango yanayohitajika na usaidizi wa wafanyakazi wa shule ambao utatolewa. IEP lazima pia ijumuishe tarehe inayotarajiwa ya kuanza kwa huduma na marekebisho na marudio yanayotarajiwa, mahali, na muda unaotarajiwa wa huduma na marekebisho.

Tathmini za Jimbo

Chini ya sheria ya nchi, tathmini za jimbo lazima zitolewe kwa watoto wote ili kubaini ikiwa shule zimefaulu katika kufundisha watoto kulingana na viwango vya maudhui ya masomo vya jimbo. Katika Texas, viwango vya maudhui ya masomo vinajulikana kama Ujuzi na Maarifa Muhimu katika Texas, ambayo inaweza kupatikana kwenye tovuti ya TEA (Kiungo:bit.ly/3bFeuSk). Watoto walio na ulemavu wanaopata huduma za elimu maalum watafanya tathmini zinazofaa za jimbo, aidha tathmini ya kawaida au tathmini mbadala kwa watoto walio na ulemavu mkubwa wa utambuzi ambao unaambatana na viwango mbadala vya mafanikio ya kimasomo. Haijalishi ikiwa mtoto wako atafanya tathmini ya kawaida au tathmini mbadala, tathmini hiyo huambatana na viwango vya maudhui ya masomo husika ya jimbo, na mtoto wako lazima apate marekebisho yanayofaa kwenye tathmini za jimbo na wilaya nzima, ikiwa ni lazima, kama inavyoonyeshwa katika IEP ya mtoto wako.

Ikiwa kamati ya ARD itabaini kuwa marekebisho ni muhimu kwa mtoto wako ili kushiriki katika tathmini, IEP lazima ijumuishe taarifa iliyo na marekebisho yanayofaa. Maelezo ya marekebisho kutoka kwa tovuti ya TEA (Kiungo: bit.ly/3sq2vht).

Ikiwa kamati ya ARD itabaini kuwa mtoto wako lazima afanye tathmini mbadala badala ya tathmini fulani ya jimbo au wilaya nzima, taarifa zinapaswa kutolewa kuhusu ni kwanini mtoto hawezi kushiriki katika tathmini ya kawaida na kwanini tathmini mbadala uliochaguliwa unafaa kwa mtoto. Aidha, ikiwa mtoto wako anafanya tathmini mbadala, IEP ya mtoto wako lazima pia ijumuishe alama teule au malengo ya muda mfupi. Alama teule au malengo ya muda mfupi yanahitajika tu kwa wanafunzi walio na ulemavu mkubwa zaidi wa utambuzi ambao wanafanya tathmini mbadala ambayo inaambatana na viwango vingine vya mafanikio ya masomo.

Ikiwa mtoto wako hatapata utendaji unaoridhisha katika tathmini ya jimbo, kamati ya ARD lazima ishughulikie njia ambayo mtoto atashiriki katika mpango wa mafundisho unaoharakishwa au mpango wa kina wa mafundisho.

Mpito

IDEA na sheria za jimbo zinahitaji kwamba IEP kwa wanafunzi wakubwa ishughulikie huduma za mpito. *Huduma za mpito* ni seti ya shughuli zilizoratibiwa zilizoundwa ili kumsaidia mtoto kuhama kutoka shule kwenda shughuli za baada ya shule. Umri ambao upangaji wa mpito lazima uanze, hata hivyo, hutofautiana chini ya sheria ya nchi na jimbo. Chini ya sheria ya Texas, kabla ya wakati ambapo mwanafunzi anafikia umri wa miaka 14, kamati ya ARD inapaswa kuzingatia na, ikiwa inafaa, kushughulikia maswala yafuatayo katika IEP:

(1) Ushiriki unaofaa wa mwanafunzi katika mpito wa mwanafunzi kwenda maisha nje ya mfumo wa shule ya umma;
(2) Ikiwa mwanafunzi ana chini ya umri wa miaka 18, ushiriki unaofaa katika mpito wa mwanafunzi na wazazi wa mwanafunzi na watu wengine walioalikwa kushiriki na:
  a. Wazazi wa mwanafunzi; au
  b. Wilaya ya shule ambayo mwanafunzi ameandikishwa;
(3) Ikiwa mwanafunzi ana umri wa angalau miaka 18, ushiriki katika mpito wa mwanafunzi na siku zijazo na wazazi wa mwanafunzi na watu wengine, ikiwa mzazi au mtu mwingine:
  a. Anaalikwa kushiriki na mwanafunzi au wilaya ya shule ambayo mwanafunzi ameandikishwa; au
  b. Ana idhini ya mwanafunzi kushiriki chini ya makubaliano ya kufanya maamuzi;
(4) Chaguo zinazofaa za baada ya elimu ya sekondari, ikiwa ni pamoja na maandalizi ya kozi ya kiwango cha baada ya sekondari
(5) Tathmini inayofaa ya shughuli za ufundi;
(6) Malengo na shabaha zinazofaa za ajira;
(7) Ikiwa mwanafunzi ana umri wa angalau miaka 18, upatikanaji wa mazingira yanayofaa umri wake wa mafundisho, ikiwa ni pamoja na mazingira ya jamii au mazingira yanayomwandaa mwanafunzi kupata elimu au mafunzo ya baada ya sekondari, ajira shirikishi yenye ushindani, au maisha ya kujitegemea, kwa kuzingatia malengo na shabaha za mpito za mwanafunzi;
(8) Malengo na shabaha zinazofaa ya maisha ya kujitegemea;
(9) Mazingira yanayofaa ya kuwezesha mapendekezo ya mwanafunzi au wazazi wa mwanafunzi kwa shirika la kiserikali kwa huduma au manufaa ya umma, ikiwa ni pamoja na mapendekezo kwa shirika la kiserikali ili kuweka mwanafunzi kwenye orodha ya kusubiri manufaa ya umma yanayopatikana kwa mwanafunzi; na
(10) Matumizi na upatikanaji mwafaka wa:
  a. Usaidizi wa nyongeza, huduma, mitaala, na fursa zingine za kumsaidia mwanafunzi katika kukuza ujuzi wa kufanya maamuzi; na
  b. Usaidizi na huduma za kukuza uhuru wa mwanafunzi na kujitawala, ikiwa ni pamoja na makubaliano ya ufanyaji maamuzi yanayoungwa mkono.

Sehemu ya B ya IDEA inahitaji kwamba, kuanza lakini sio baada ya IEP ya kwanza kuanza kutumika wakati mtoto anafikisha miaka 16, au umri wa chini ya hapo ikiwa imebainishwa kuwa inafaa na kamati ya ARD, IEP lazima ijumuishe malengo yanayofaa yanayoweza kupimwa ya baada ya sekondari kulingana na tathmini za mpito zinazofaa kwa umri zinazohusiana na mafunzo, elimu, ajira, na panapofaa, ujuzi wa maisha ya kujitegema. IEP lazima ijumuishe huduma za mpito, ikiwa ni pamoja na kozi za masomo, zinazohitajika kumsaidia mtoto kufikia malengo hayo.

Mtoto wako lazima aalikwe kwenye mkutano wa kamati ya ARD wakati kwa kujadiliwa kwa huduma za mpito na malengo ya baada ya sekondari. Ikiwa mtoto wako hatahudhuria mkutano, kamati ya ARD lazima ichukue hatua zingine kuhakikisha kuwa mapendeleo na masilahi ya mtoto wako yanazingatiwa. Ikiwa mtoto wako ana umri wa chini ya miaka 18 na angalau miaka 14, kamati ya ARD lazima pia izingatie kuhusika kwako katika mpito wa mwanafunzi pamoja na watu wengine ambao wewe na shule mmealika. Aidha, kwa kiwango kinachofaa, pamoja na idhini yako ya maandishi au idhini iliyoandikwa na mwanafunzi mzima, shule lazima ialike mwakilishi wa shirika lolote linalohusika ambalo linaweza kuwa na jukumu la kutoa au kulipia huduma za mpito.

Mara tu mtoto wako atakapofikia miaka 18, kamati ya ARD inapaswa kuzingatia na, ikiwa inafaa, kushughulikia kuhusika katika mpito wa mwanafunzi na siku zijazo na wewe na watu wengine, ikiwa wewe au mtu huyo mwingine:

- Amealikwa kushiriki na mwanafunzi mzima au LEA ambayo mwanafunzi huyo mzima ameandikishwa; au
- Ana idhini ya mwanafunzi mzima kushiriki kulingana na makubaliano ya ufanyaji maamuzi yanayoungwa mkono.

Wanafunzi Wazima

Mtoto wako anapofikia umri wa miaka 18, mtoto anakuwa *mwanafunzi mzima* Wanafunzi wazima wana haki ya kufanya maamuzi kwa niaba yao wenyewe isipokuwa itabainishwa na sheria kuwa hawana uwezo. Katika mkutano wa kamati ya ARD unaofanyika angalau mwaka mmoja kabla ya mtoto wako kutimiza miaka 18, mtoto wako atajulishwa kuwa haki ya kufanya maamuzi ya elimu itahamishwa kutoka kwa wazazi wake kwenda kwake. IEP ya mtoto wako lazima ijumuishe taarifa ya kudhibitisha kuwa mzazi na mtoto wamejulishwa kuhusu uhamishaji wa haki. Lazima pia ijumuishe taarifa inayoelezea maelezo na rasilimali zinazoshirikiwa za ulezi, njia mbadala za ulezi, na maelezo yanayoshirikiwa kuhusu usaidizi na huduma zingine zilizoundwa kusaidia katika maisha ya kujitegemea.

Wakati haki zako zinapohamishwa kwa mwanafunzi wako mzima, wewe na mwanafunzi wako mzima mtapokea taarifa zote zinazohitajika za baadaye. Hata hivyo, taarifa za mikutano ya kamati ya ARD sio mwaliko kwako kuhudhuria mikutano. Unaweza kuhudhuria tu mikutano ikiwa mwanafunzi wako mzima anakualika au anatoa idhini kwa shule kukualika.

Watoto wenye Otizimu

Kwa mtoto aliye na Otizimu , kuna mikakati 11 ambayo, kulingana na 19 TAC §89.1055(e), lazima izingatiwe, kulingana desturi za kielimu zinazotegemea utafiti na zilizokaguliwa na wataalam kwa kiwango kinachowezekana. Inapohitajika, mikakati hii lazima ishughulikiwe katika IEP. Wakati haihitajiki, IEP lazima ijumuishe taarifa kuhusu haya na msingi ambao uamuzi ulifanywa. Mikakati ya ziada ambayo kamati ya ARD inapaswa kuzingatia ni:

- Mpango ulioongezwa wa kielimu;
- Ratiba za kila siku zinazoonyesha saa chache zisizo na muundo;
- Mafunzo ya nyumbani na jamii, au njia mbadala zinazofaa;
- Mikakati ya usaidizi wa tabia chanya;
- Mipango ya baadaye;

- Mafunzo na usaidizi wa wazazi/familia;
- Uwiano unaofaa wa wafanyakazi na watoto unaofaa kwa shughuli zilizotambuliwa;
- Uingiliaji wa usaidizi wa mawasiliano;
- Usaidizi na mikakati ya ujuzi wa kijamii;
- Usaidizi wa mwelimishaji/mfanyakazi mtaalam; na
- Mikakati ya mafundisho inayozingatia desturi zinazotegemea utafiti na zilizokaguliwa na wataalam.

Watoto Ambao ni Viziwi au wana Matatizo ya Kusikia

Kwa mtoto ambaye ni kiziwi au ana matatizo ya kusikia, kamati ya ARD lazima izingatie yafuatayo kuhusu mtoto:

- Mahitaji ya lugha na mawasiliano;
- Fursa za mawasiliano ya moja kwa moja na wenzake na wafanyakazi wataalamu katika lugha na muundo wa mawasiliano ya mtoto;
- Kiwango cha masomo; na
- Mahitaji kamili ya mtoto, ikiwa ni pamoja na fursa za mafundisho ya moja kwa moja katika lugha ya mtoto na muundo wa mawasiliano.

Watoto Ambao ni Vipofu au wana Matatizo ya Kuona

Chini ya sheria za jimbo, kwa mtoto ambaye ni kipofu au mwenye matatizo ya kuona, kamati ya ARD lazima ijumuishe breli au matumizi ya breli ndani ya mafundisho ya IEP ya mtoto isipokuwa kama kamati ya ARD itabaini na kuweka katika kumbukumbu kuwa breli sio njia inayofaa ya kusoma na kuandika kwa mtoto. Uamuzi wa kamati ya ARD lazima uzingatie tathmini ya njia inayofaa ya kusoma na kuandika na ujuzi wa kusoma na kuandika na mahitaji ya mtoto ya sasa na ya baadaye ya mafundisho.

Chini ya sheria ya jimbo, kwa mtoto ambaye ni kipofu au mwenye matatizo ya kuona, kamati ya ARD lazima izingatie mahitaji ya mtoto kwa:

- Ujuzi wa kufidia, kama vile breli na maendeleo ya nadharia, na ujuzi mwingine unaohitajika kutumia mtaala uliosalia;
- Mafundisho ya mkao na usoageaji;
- Ujuzi wa maingiliano ya kijamii;
- Kufanya mipango ya kazi;
- Teknolojia saidizi, ikiwa ni pamoja na vifaa vya usaidizi wa kuona;
- Stadi za maisha ya kujitegemea;
- Burudani na starehe;
- Kujitawala; na
- Ufanisi wa hisia.

Mpango wa Uingiliaji wa Tabia (BIP)

Ikiwa kamati ya ARD itabaini kuwa mpango wa uingiliaji wa tabia au BIP unafaa kwa mtoto wako, mpango huo lazima ujumuishwe kama sehemu ya IEP ya mtoto wako na kutolewa kwa kila mwalimu aliye na jukumu la kumfundisha mtoto wako.

Huduma za Mwaka wa Shule Ulioongezwa

Kamati ya ARD inapaswa kuzingatia ikiwa mtoto wako anastahiki huduma za ESY. Mtoto wako anastahiki huduma za ESY ikiwa, katika eneo moja au zaidi muhimu zinazoshughulikiwa katika malengo na shabaha za IEP ya sasa ya mtoto wako, mtoto wako ameonyesha, au kwa kweli anaweza kutarajiwa kuonyesha, urudi nyuma mkali au mkubwa ambao hauwezi kupatikana tena katika kipindi adilifu cha wakati. Neno *urudi nyuma mkali au mkubwa* linamaanisha kuwa mtoto ameshindwa, au atashindwa, kudumisha ustadi mmoja au zaidi muhimu uliopatikana kutokana na kukosekana kwa huduma za ESY.

Ikiwa kamati ya ARD itabaini kuwa mtoto wako anahitaji huduma za ESY, IEP lazima itambue ni malengo na shabaha gani katika IEP zitashughulikiwa wakati wa huduma za ESY. Ikiwa shule yako haipendekezi kujadili huduma za ESY kwenye mkutano wa kila mwaka wa kamati ya ARD ya mtoto wako, unaweza kuomba kamati ya ARD ya mtoto wako ijadili ustahiki wa huduma za ESY. Maelezo kuhusu huduma za ESY (Kiungo: bit.ly/3oEN2YF).

Uwekaji

IDEA inahitaji kwamba mtoto aliye na ulemavu aelimishwe katika *mazingira yenye vizuizi vichache zaidi*. Hii inamaanisha kuwa mtoto wako lazima aelimishwe pamoja na watoto ambao hawana ulemavu kwa kiwango kinachostahili. Kuondolewa kwa mtoto wako kutoka kwa mazingira ya kawaida ya kielimu kunaweza kufanyika tu ikiwa hali au ukali wa ulemavu wake ni kwamba elimu katika madarasa ya kawaida pamoja na utumiaji wa misaada na huduma za nyongeza haiwezi kupatikana kwa njia inayoridhisha.

Misaada na huduma za nyongeza inamaanisha misaada, huduma, na usaidizi mwingine ambao hutolewa katika madarasa ya elimu ya kawaida, mazingira mengine yanayohusiana na elimu, na katika mazingira ya baada ya masomo na yasiyo ya kimasomo, ili kuwezesha watoto wenye ulemavu kufundishwa pamoja na watoto wasio na ulemavu kwa kiwango kinachostahili.

Sehemu ya msingi ya mchakato wa elimu maalum inajumuisha kubaini uwekaji sahihi wa elimu kwa kutekeleza IEP ya mtoto. Uwekaji unamaanisha sehemu kwenye mwendelezo wa chaguo za uwekaji (yaani, madarasa ya kawaida, madarasa maalum, shule maalum, mafundisho ya nyumbani, mafundisho katika hospitali na taasisi) zinazopatikana kwa mtoto aliye na ulemavu. Uwekaji haimaanishi mahali au eneo halisi mahususi ambapo huduma zitatolewa. Kamati ya ARD hubaini uwekaji wa kielimu kulingana na IEP ya mtoto.

Uamuzi wa Kamati ya ARD

Uamuzi wa kamati ya ARD kuhusu vipengele vinavyotakiwa vya IEP lazima ufanywe kwa makubaliano ya pande zote za washirika wa kamati ikiwezekana. Makubaliano haya ya pamoja yanaitwa makubaliano. Kamati ya ARD inapaswa kujitahidi kupata makubaliano, lakini shule ina jukumu la mwisho la kuhakikisha kuwa IEP inajumuisha huduma ambazo mtoto wako anahitaji ili kupata FAPE. Hairuhusiwi kufanya maamuzi ya kamati ya ARD kulingana na kura za wengi. IEP lazima ionyeshe ikiwa wewe na msimamizi mnakubaliana au hamkubaliani na maamuzi ya kamati ya ARD.

Ikiwa haukubaliani na maamuzi ya kamati ya ARD, utapewa nafasi moja ya kuomba kamati kwenda mapumzikoni kwa kipindi kisichozidi siku 10 za shule isipokuwa wewe na shule mnakubaliana vinginevyo. Ikiwa unakubali ombi la kupumzika na kukutana tena, kamati ya ARD lazima ipange mkutano wa kukutana tena kwa wakati na mahali panapokubaliwa na pande zote. Hata hivyo, ikiwa uwepo wa mtoto wako chuoni unaleta hatari ya kuumiza mwili kwa mtoto wako au kwa wengine, au ikiwa mtoto wako ametenda kosa linaloweza kusababisha kufukuzwa au kosa

ambalo linaweza kusababisha kuwekwa katika mpango wa nidhamu wa elimu mbadala, kamati ya ARD haifai kwenda mapumzikoni hata ikiwa haukubaliani na maamuzi ya kamati ya ARD.

Wakati wa mapumziko, washirika wanapaswa kuzingatia njia mbadala, kukusanya maelezo ya ziada, kuandaa hati za ziada, na/au kupata watu walio na rasilimali za ziada ambao wanaweza kusaidia kuwezesha kamati ya ARD kufikia makubaliano ya pamoja. Ikiwa kamati ya ARD itakutana tena na unaendelea kutokubaliana, isipokuwa ikiwa kutokubaliana kunahusisha utoaji wa huduma ya kwanza ambayo idhini inahitajika, shule lazima itekeleze IEP ambayo shule imeamua inafaa kwa mtoto wako.

Wakati makubaliano ya pamoja hayafikiwi, taarifa iliyoandikwa ya msingi wa kutokubaliana lazima ijumuishwe katika IEP. Ikiwa haukubaliani na uamuzi wa kamati ya ARD, lazima upewe nafasi ya kuandika taarifa yako ya kutokubaliana. Shule lazima ikupatie taarifa iliyoandikwa mapema angalau siku tano za shule kabla ya kutekeleza IEP isipokuwa kama utakubaliana na kipindi kifupi cha wakati.

Kamati ya ARD pia inaweza kuchagua kwenda mapumzikoni kwa sababu zingine isipokuwa kushindwa kufikia makubaliano kuhusu vipengele vyote vinavyohitajika vya IEP.

Nakala ya IEP

Shule lazima ikupe nakala ya IEP ya mtoto wako bila malipo. Chini ya 19 TAC §89.1050(i), ikiwa huwezi kuzungumza Kiingereza na lugha yako ya asili ni Kihispania, shule lazima itoe nakala iliyoandikwa au rekodi ya sauti ya IEP ya mtoto wako iliyotafsiriwa kwa Kihispania. Ikiwa huwezi kuzungumza Kiingereza na lugha yako ya asili sio Kihispania, shule lazima ifanye juhudi adilifu zenye nia njema kutoa nakala iliyoandikwa au rekodi ya sauti ya IEP ya mtoto wako iliyotafsiriwa katika lugha yako ya asili. Ikiwa huwezi kuzungumza Kiingereza na lugha yako ya asili sio lugha iliyoandikwa, shule lazima ichukue hatua kuhakikisha kuwa IEP ya mtoto wako inatafsiriwa kwa mdomo au kwa njia zingine katika lugha yako ya asili. Tafsiri iliyoandikwa inamaanisha kuwa maandishi yote katika IEP ya mtoto wako yanatafsiriwa kwa njia ya maandishi. Shule inaweza kukupa rekodi ya sauti ya mkutano wa kamati ya ARD ikiwa ulisaidiwa na mkalimani au tafsiri ya mkutano, maadamu maudhui kwenye IEP ya mtoto wako yanatafsiriwa kwa mdomo na yamerekodiwa.

Chini ya Sehemu ya B ya IDEA, shule lazima ichukue hatua zozote zinazohitajika ili kuhakikisha kuwa mzazi anaelewa shughuli kwenye mkutano wa kamati ya ARD, ikiwa ni pamoja na kupanga kuwa na mkalimani kwa ajili ya wazazi walio na uziwi au ambao lugha yao ya asili sio Kiingereza.

Ukaguzi wa IEP

Kamati ya ARD lazima ikutane angalau mara moja kwa mwaka ili kukagua IEP ya mtoto wako na kuamua ikiwa malengo ya kila mwaka yametimizwa. Kamati ya ARD inaweza kukutana mara zaidi ya moja kila mwaka ili kurekebisha IEP ya mtoto wako, kama inafaa, ili kushughulikia:

- Ukosefu wowote wa maendeleo yanayotarajiwa kufikia malengo ya kila mwaka na katika mtaala wa jumla;
- Matokeo ya tathmini nyingine yoyote;
- Maelezo kuhusu mtoto, yaliyotolewa kwa, au kuwasilishwa na, wazazi;
- Mahitaji yanayotarajiwa ya mtoto; au
- Mambo mengine.

Unaweza kuomba mkutano wa kamati ya ARD kujadili wasiwasi wa kielimu kuhusu mtoto wako. Shule lazima aidha ikubali ombi lako la maandishi kuwa na mkutano au, kati ya siku tano za shule, ikupe taarifa iliyoandikwa kuelezea kwa nini shule inakataa kuitisha mkutano. Ikiwa huwezi kuzungumza Kiingereza, shule lazima itoe taarifa hiyo kwa lugha yako ya asili isipokuwa ni wazi kuwa haiwezekani kufanya hivyo. Ikiwa lugha yako ya asili sio lugha ya maandishi, shule lazima ichukue hatua kuhakikisha kuwa taarifa hiyo inatafsiriwa kwa mdomo au kwa njia zingine ili uweze kuelewa taarifa.

Wewe na shule mnaweza kukubali kufanya mabadiliko kwenye IEP bila kufanya mkutano wa kamati ya ARD. Hata hivyo, mabadiliko ya ubainishaji wa ustahiki, mabadiliko katika uwekaji, na ubainishaji wa udhihirishaji lazima yafanywe katika mkutano wa kamati ya ARD. Ikiwa IEP inabadilishwa nje ya mkutano wa kamati ya ARD, lazima kuwe na hati iliyoandikwa inayoonyesha mabadiliko yaliyokubaliwa. Baada ya kufanya ombi, shule lazima ikupe nakala ya IEP iliyorekebishwa na marekebisho yaliyojumuishwa. Aidha, shule lazima ihakikishe kwamba kamati ya ARD ya mtoto inaarifiwa kuhusu mabadiliko hayo.

Tathmini nyingine

Mara tu mtoto wako anapoanza kupata elimu maalum na huduma husika, tathmini zingine za mara kwa mara zinahitajika. Ni lazima shule ifanye juhudi adilifu za kupata idhini yako kwa tathmini nyingine. Ukishindwa kujibu licha ya juhudi adilifu, shule inaweza kufanya tathmini nyingine bila idhini yako. Ikiwa unakataa kutoa idhini ya tathmini nyingine ya mtoto wako, shule inaweza, lakini haihitajiki, kuomba upatanisho au kuomba usikilizaji wa kesi ili kubatilisha ukosefu wako wa kutoa idhini ya tathmini nyingine. Shule haikiuki jukumu lake la kutafuta mtoto au wajibu wake wa kutathmini mtoto wako ikiwa shule haitatafuta kubatilisha hatua yako ya kukataa kuidhinisha tathmini nyngine.

Tathmini nyingine ni sawa na tathmini ya kwanza. Tathmini nyingine lazima iwe kamili vya kutosha kubaini ikiwa mtoto wako ataendelea kuwa mtoto mwenye ulemavu na mahitaji ya kielimu ya mtoto wako. Isipokuwa wewe na shule mnakubaliana vinginevyo, tathmini nyingine ya mahitaji ya mtoto wako lazima ufanyike angalau kila baada ya miaka mitatu. Hakupaswi kuwa na tathmini zaidi ya moja ndani ya mwaka isipokuwa wewe na shule mnakubaliana vinginevyo.

Ukaguzi wa data iliyopo ya tathmini (**REED**) lazima ufanyike kama sehemu ya tathmini ya kwanza, ikiwa inafaa, REED lazima ifanyike kama sehemu ya tathmini yoyote nyingine ya mtoto chini ya IDEA. Shule haihitajiki kupata idhini yako kukagua data iliyopo ya tathmini. REED lazima ifanywe na kamati ya ARD, ikiwa ni pamoja na wewe, lakini sio lazima ifanyike katika mkutano. Washirika lazima wakague data iliyopo ya tathmini kuhusu mtoto wako, ikiwa ni pamoja na maelezo unayotoa, ili kubaini upeo wa tathmini au tathmini nyingine.

Ikiwa mtoto wako tayari amekuwa akipokea elimu maalum na huduma husika, kamati ya ARD inaamua ni tathmini gani ya ziada, ikiwa ipo, inahitajika kubaini ikiwa nyongeza au marekebisho yatatolewa kwa elimu maalum na huduma husika za mtoto wako.

Ikiwa kamati ya ARD itaamua kuwa tathmini ya ziada haihitajiki ili kubaini ikiwa mtoto wako anaendelea kuhitaji elimu maalum na huduma husika, sababu za uamuzi huu lazima uelezwe kwako. Baada ya kuelezea kwa nini kamati ya ARD imehitimisha kuwa data iliyopo ya tathmini inatosha, sio lazima shule ifanye tathmini mpya kukamilisha tathmini nyingine inayohitajika isipokuwa kama utaomba shule ifanye hivyo.

Tathmini Huru ya Elimu (IEE)

Ikiwa haukubaliani na tathmini au tathmini nyingine ya shule, unaweza kuomba IEE kwa gharama ya shule. Shule lazima ikupe maelezo kuhusu mahali IEE inaweza kupatikana na lazima ikupe nakala ya vigezo vya shule vya kupata IEE. IEE lazima ifikie vigezo vya shule. Ukiomba IEE, shule lazima, bila kuchelewesha bila sababu, aidha ilipie IEE au iombe usikilizaji wa kesi ili kuonyesha kuwa tathmini yake inafaa. Una haki ya kupata IEE moja pekee kwa gharama ya umma kila wakati shule inapofanya tathmini. Ikiwa shule inaomba usikilizaji wa kesi na kisha afisa wa usikilizaji wa kesi aamue kuwa tathmini ya shule hiyo inafaa, bado unayo haki ya IEE, lakini sio kwa gharama ya shule. Maelezo yanayopatikana kutoka IEE ambayo yanakidhi vigezo vya shule lazima yazingatiwe na kamati ya ARD katika utoaji wa FAPE bila kujali kama shule inalipia IEE.

Ubatilishaji wa Idhini ya Huduma

Jinsi ulivyo na mamlaka ya kuidhinisha utoaji wa kwanza wa elimu maalum na huduma husika, unayo mamlaka ya kubatilisha idhini yako ya huduma. Ubatilishaji wako kwa idhini lazima uwe kwa maandishi. Mara tu shule inapokea ubatilishaji wako kwa maandishi, lazima iheshimu uamuzi wako. Hata hivyo, kabla ya shule kusitisha huduma, lazima ikupe taarifa iliyoandikwa mapema kwamba huduma zitasimamishwa. Ingawa shule lazima isimamishe huduma, shule haihitajiki kurekebisha rekodi za elimu za mtoto wako ili kuondoa marejeleo yoyote kwa elimu maalum na huduma husika za awali za mtoto wako zilizotolewa hapo mbeleni.

Ukibatilisha idhini yako kwa kuendelea kutolewa kwa elimu maalum na huduma husika, mtoto wako atazingatiwa kama mwanafunzi wa elimu ya jumla na hatastahiki ulinzi wowote chini ya IDEA. Aidha, ikiwa utabatilisha idhini yako ya huduma, shule inaweza kuomba upatanisho au usikilizaji wa kesi katika kujaribu kubadilisha au kupinga uamuzi wako.

Kuhitimu

Mojawapo ya malengo ya mfumo wa elimu ya umma katika Texas ni kwamba wanafunzi wote watasalia shuleni hadi watakapopata diploma (stashahada) ya shule ya upili. Wanafunzi lazima wafikie viwango fulani ili kuhitimu diploma ya kawaida ya shule ya upili. Kwa mtoto anayepata elimu maalum na huduma husika, shule lazima ifuate taratibu fulani wakati wa kujiandaa kuhitimu mwanafunzi au kukatiza elimu maalum na huduma husika za mwanafunzi kwa sababu mwanafunzi hakidhi tena mahitaji ya ustahiki wa umri. Aidha, kamati ya ARD ina jukumu muhimu katika baadhi ya maamuzi yanayohusiana na kuhitimu.

Chini ya IDEA, elimu maalum na huduma husika lazima zipatikane kwa mtoto au mwanafunzi mzima anayestahiki hadi atakapomaliza diploma ya kawaida ya shule ya upili au azidi umri wa masharti ya ustahiki kwa elimu ya umma inayofaa na isiyolipishwa chini ya sheria ya jimbo, ambao ni umri wa miaka 21 katika Texas au hadi siku ya kuzaliwa ya miaka 22 ya mwanafunzi. Mwanafunzi mzima anayepokea elimu maalum na huduma husika ambaye anafikia umri wa miaka 21 mnamo Septemba 1 ya mwaka wa shule anastahiki huduma hadi mwisho wa mwaka huo wa shule au hadi kuhitimu na diploma ya kawaida ya shule ya upili kama atafikia viwango vya mtaala na masharti ya alama yanayotumika kwa wanafunzi katika elimu ya jumla, yoyote ambayo inakuja kwanza.

Wakati ustahiki wa mwanafunzi wako mtoto au mtu mzima kwa elimu maalum unasimamishwa kwa sababu ya kuhitimu na diploma ya kawaida ya shule ya upili au kwa sababu ya kuzidi umri wa ustahiki kwa elimu maalum na huduma husika, shule lazima ikupe taarifa ya maandishi ya kusimamisha huduma. Aidha, shule lazima ipe mwanafunzi mtoto au

mtu mzima muhtasari wa mafanikio yake ya kimasomo na utendaji wa shughuli, ambao unajumuisha mapendekezo kuhusu jinsi ya kumsaidia mwanafunzi mtoto au mtu mzima katika kufikia malengo ya baada ya shule ya sekondari ya mtoto au ya mtu mzima.

Mwanafunzi mtoto au mtu mzima anayepata elimu maalum na huduma husika anaweza kuhitimu na kupewa diploma ya kawaida ya shule ya upili kwa kukidhi viwango sawa vya mtaala na masharti ya alama yanayotumika kwa wanafunzi katika elimu ya jumla chini ya moja ya mipango minne za kuhitimu (yaani Mpango wa Msingi wa Shule ya Upili, Mpango wa Shule ya Upili Unapendekezwa, Mpango wa Kipekee wa Shule ya Upili au Mpango wa Shule ya Upili wa Kiwango cha Khini), na pia apite tathmini za jimbo zinazohitajika.

Wanafunzi wote wanaohitimu ambao walistahiki kupata elimu maalum na huduma husika ambazo ustahiki wake unakoma kwa sababu ya kupata diploma ya kawaida ya shule ya upili lazima wapewe muhtasari wa mafanikio ya kimasomo na utendaji wa shughuli. Muhtasari huu lazima uzingatie, kama inafaa, maoni ya mzazi na mwanafunzi na mapendekezo ya maandishi kutoka kwa shirika la huduma za watu wazima kuhusu jinsi ya kumsaidia mwanafunzi kufikia malengo ya baada ya shule ya sekondari. Kwa baadhi ya wanafunzi, muhtasari lazima ujumuishe tathmini ya mwanafunzi.

Mwanafunzi mtoto au mtu mzima ambaye huhitimu lakini bila diploma ya kawaida ya shule ya upili na ana umri wa chini ya miaka 22 bado ana haki ya kupata elimu ya umma inayofaa na isiyolipishwa chini ya IDEA. Mtoto anaweza, chini ya hali fulani, kuweza kurudi shuleni na kupata huduma hadi mwisho wa mwaka wa shule ambao anafikia umri wa miaka 22. Ikiwa mtoto wako anataka kurudi baada ya kuhitimu, kamati ya ARD lazima ibaini huduma zinazohitajika za elimu.

Nidhamu

Kuna sheria maalum ambazo zinatumika kwa hatua za kinidhamu zinazochukuliwa dhidi ya mtoto aliye na ulemavu. Kwa ujumla, mtoto aliye na ulemavu hawezi kuondolewa kutoka kwa uwekaji wake wa sasa wa elimu kwa zaidi ya siku 10 mfululizo za shule ikiwa utovu wa nidhamu unahusiana na ulemavu wake. Aidha, hali zingine za nidhamu ambazo huibuka kwa mwanafunzi aliye na ulemavu husababisha hitaji la kufanya mkutano wa kamati ya ARD.

Uondoaji wa Muda mfupi

Maafisa wa shule wanaweza kumwondoa mtoto wako katika uwekaji wake wa sasa wa elimu ikiwa mtoto wako anakiuka kanuni za maadili ya wanafunzi. Uondoaji huu unaweza kuwa kwa mazingira yanayofaa ya elimu mbadala (**IAES**), mazingira mengine, au kusimamishwa kwa siku zisizozidi 10 za shule kwa kiwango ambacho hatua ya nidhamu inatumika kwa watoto wasio na ulemavu, na kwa uondoaji wa ziada kwa siku zisizozidi 10 mfululizo za shule katika mwaka huo huo wa shule, kwa visa tofauti vya utovu wa nidhamu maadamu uondoaji huo sio mabadiliko katika uwekaji. Hii mara nyingi hujulikana kama *kanuni ya siku 10*.

Uondoaji wa nidhamu kwa siku 10 mfululizo za shule au chini hazisababishi hitaji la kufanya mkutano wa kamati ya ARD, isipokuwa uondoaji huo unasababisha mabadiliko katika uwekaji. Wilaya ya shule haitoi huduma kwa mtoto aliye na ulemavu au mtoto ambaye hana ulemavu ambaye ameondolewa kutoka uwekaji wake wa sasa kwa siku 10 au chache za shule katika mwaka huo wa shule.

Uondoaji wa Jumla Unaofika Siku 10 au Zaidi

Maafisa wa shule wanaweza kuagiza kuondolewa kwa muda mfupi katika mwaka huo huo wa shule kwa visa tofauti vya utovu wa nidhamu, mradi kuondolewa huko sio mabadiliko ya uwekaji. Baada ya mtoto wako kuondolewa kwa siku 10 kwa jumla katika mwaka mmoja wa shule, ikiwa uondoaji wa sasa sio kwa zaidi ya siku 10

mfululizo za shule na sio mabadiliko ya uwekaji, shule lazima itoe huduma ili kumwezesha mtoto wako aendelee kushiriki katika mtaala wa elimu ya jumla, ingawa katika mazingira mengine, na kuendelea kufikia malengo yaliyowekwa katika IEP ya mtoto wako. Wafanyakazi wa shule lazima washauriane na angalau mmoja wa walimu wa mtoto wako ili kuamua ni huduma zipi zinahitajika. Kumbuka kuwa IDEA inahitaji katika 34 CFR §300.530(d)(5) kwamba kamati ya ARD itabaini huduma zinazofaa ikiwa uondoaji ni mabadiliko katika uwekaji.

Mabadiliko katika Uwekaji

Uondoaji wa mtoto aliye na ulemavu kutoka kwa uwekaji wake wa sasa wa kielimu ni *mabadiliko ya uwekaji* ikiwa uondoaji ni kwa zaidi ya siku 10 mfululizo za shule au mtoto amekuwa na msururu wa uondoaji ambao umekuwa mtindo. Mtindo wa uondoaji hufanyika wakati:

- Jumla ya uondoaji ni zaidi ya siku 10 za shule katika mwaka wa shule;
- Tabia ya mtoto wako inafanana kwa kiasi kikubwa na tabia ya mtoto katika matukio ya hapo awali ambayo yalisababisha msururu wa uondoaji; na
- Sababu zingine kama vile urefu wa uondoaji, jumla ya muda ambao mtoto ameondolewa, na ukaribu wa uondoaji kwa kila mmoja.

Shule itabaini kulingana na kila kisa ikiwa mtindo wa uondoaji unasababisha mabadiliko ya uwekaji. Unaweza kupinga uamuzi wa shule kuhusu iwapo mtindo wa uondoaji umetokea kupitia usikilizaji wa kesi na mashataka ya kimahakama.

Ikiwa shule inapendekeza uondoaji ambao unasababisha mabadiliko ya uwekaji, maafisa wa shule lazima wakuarifu kuhusu uamuzi huo na wakupe nakala ya *Taarifa ya Sheria ya Ulinzi wa Haki* (Kiungo: fw.escapps.net). Hii lazima ifanyike katika tarehe ambayo uamuzi unafanywa wa kubadilisha uwekaji wa mtoto. Aidha, shule lazima ifanye mkutano wa kamati ya ARD ili kufanya kile kinachoitwa ubainishaji wa udhihirishaji. Mkutano wa ubainishaji wa udhihirishaji lazima ufanyike ndani ya siku 10 za shule kutoka tarehe ambayo uamuzi unafanywa wa kubadilisha uwekaji wa mtoto.

Ubainishaji wa Udhihirishaji

Wakati wa kufanya *ubainishaji wa udhihirishaji*, kamati ya ARD lazima ikague maeleo yote muhimu kwenye faili ya mtoto wako, ikiwa ni pamoja na IEP, uchunguzi wowote wa mwalimu, na maelezo yoyote yanayofaa ambayo umetoa ili kubaini:

- Iwapo tabia iliyokiukwa ilisababishwa na, au ilikuwa na uhusiano wa moja kwa moja au kwa kiwango kikubwa na, ulemavu wa mtoto; au
- Iwapo tabia iliyokiukwa ilisababishwa moja kwa moja na ukosaji wa shule kushindwa kutekeleza IEP ya mtoto.

Ikiwa kamati ya ARD itabaini kuwa mojawapo ya masharti haya yametimizwa, basi tabia hio ni udhihirisho wa ulemavu wa mtoto. Ikiwa kamati ya ARD itabaini kuwa hakuna mojawapo ya masharti haya yaliyotimizwa, basi tabia hio sio udhihirisho wa ulemavu wa mtoto.

Wakati Tabia ni Udhihirisho

Ikiwa tabia hio ni udhihirisho wa ulemavu wa mtoto wako, kamati ya ARD lazima aidha:

- Ifanye tathmini ya tabia ya shughuli (**FBA**), isipokuwa shule ilikuwa imefanya FBA kabla ya tabia ambayo ilisababisha mabadiliko ya uwekaji, na kutekeleza BIP; au
- Ikiwa BIP iko tayari, ikague BIP na kuirekebisha kama inavyohitajika ili kushughulikia tabia hiyo.

Aidha, kamati ya ARD lazima imrudishe mtoto wako mahali ambapo mtoto wako aliondolewa isipokuwa:

- Wewe na shule mnakubali mabadiliko ya uwekaji kama sehemu ya mabadiliko ya BIP ya mtoto wako; au
- Ukiukaji wa mtoto wako wa kanuni za maadili ya wanafunzi unajumuisha mojawapo ya hali maalum zilizoelezewa hapo chini.

Ikiwa kamati ya ARD itahitimisha kuwa tabia ya mtoto wako ilisababishwa na shule kutotekeleza IEP, shule lazima ichukue hatua za haraka kurekebisha upungufu huo.

Wakati Tabia Sio Udhihirisho

Ikiwa tabia haikuwa udhihirisho wa ulemavu wa mtoto wako, wafanyakazi wa shule wanaweza kumuadhibu mtoto wako kwa njia sawa na watoto wengine, lakini huduma zinazofaa za kielimu lazima ziendelee. Kamati ya ARD ya mtoto itabaini IAES ambayo mtoto atatumia.

Hali Maalum

Wafanyakazi wa shule wanaweza kumtoa mtoto wako kwa IAES hadi siku 45 za shule bila kuzingatia kama tabia hiyo ni udhihirisho wa ulemavu wake katika hali ambapo mtoto wako:

- Anabeba au anakuwa na silaha shuleni, kwenye majengo ya shule, au kwenye tukio la shule;
- Anamiliki kwa kujua au anatumia dawa haramu au anauza au anaomba kuuziwa bidhaa ya dawa inayodhibitiwa wakati yuko shuleni, kwenye majengo ya shule, au kwenye tukio la shule; au
- Anasababisha jeraha kubwa la mwili kwa mtu mwingine akiwa shuleni, kwenye majengo ya shule, au tukio la shule.

Kamati ya ARD itabaini IAES ambayo mtoto atatumia.

Ulinzi wa Watoto Ambao Bado Hawajabainishwa Kustahiki Elimu Maalum na Huduma Husika

Ikiwa mtoto wako hajabainishwa kustahiki elimu maalum na huduma husika lakini amehusika katika tabia ambayo inakiuka maadili ya wanafunzi, mtoto wako anastahiki ulinzi wa haki katika IDEA ikiwa shule ilikuwa na ufahamu kwamba mtoto wako alikuwa mtoto aliye ulemavu kabla ya tabia kutokea. Maelezo ya ziada kuhusu mada hii yanapatikana katika *Taarifa ya Sheria za Ulinzi wa Haki* (Kiungo: fw.escapps.net).

Usikilizaji Ulioharakishwa wa Kesi

Ikiwa haukubaliani na uamuzi kuhusu uwekaji katika IAES au ubainishaji wa udhihirishaji, unaweza kuomba usikilizaji ulioharakishwa wa kesi. Shule inaweza pia kuomba usikilizaji wa kesi ikiwa shule inataka kupinga kurudi kwa mtoto wako shuleni baada ya kamati ya ARD kubaini kuwa tabia yake ilikuwa udhihirisho wa ulemavu wake.

Utatuzi wa Migogoro

Mara kwa mara, mizozo inaweza kuibuka inayohusiana na utambulisho, tathmini, uwekaji wa elimu, au utoaji wa FAPE kwa mtoto wako mwenye ulemavu. Ikiwa kutokubaliana kunatokea, unahimizwa sana kushirikiana na wafanyakazi wa shule ili kutatua tofauti zinapotokea. Unaweza kuuliza shule kuhusu chaguo zinazopatikana kwa wazazi za utatuzi wa migogoro. TEA inakupatia chaguo nne rasmi katika kutatua migogoro katika elimu maalum: uwezeshaji wa IEP wa jimbo, huduma za upatanisho, mchakato wa usuluhishaji wa malalamiko ya kielimu, na mpango wa usikilizaji wa kesi.

Maelezo kuhusu chaguo za utatuzi wa migogoro za TEA zinaweza kupatikana katika *Taarifa ya Sheria za Ulinzi wa Haki* (Kiungo: fw.escapps.net). Maelezo ya ziada kuhusu utatuzi wa migogoro ya elimu maalum yanaweza kupatikana kwenye yovuti ya TEA (Kiungo: bit.ly/3bL6n73) .

Usaidizi wa Ziada

Kwa orodha kamili ya ufafanuzi wa vifupisho vilivyopatikana katika hati hii, tembelea tovuti ya Mfumo wa Sheria (Kiungo: bit.ly/3oIsKNS).

Nakala za hati hii pia zinapatikana katika lugha zaidi ya 15 kwenye tovuti ya SPEDTex (Kiungo: bit.ly/3qorCzg). Unaweza pia kuomba nakala kutoka kwa mshauri wa shule au idara ya shule ya elimu maalum .